

Живот у Србији крајем XIX и почетком XX века

- престоница
- Београд
- село
- начин живота

Берберница, гостионица, гвожђарска радња и бакалница биле су део Београда пре више од сто година. Распитај се шта значе ове речи.

Живот у граду

Србија после борбе за своју независност јача. Граде се нове зграде, споменици. Неке од њих и данас красе градове широм Србије. Од 1841. године **Београд** **поново постаје главни град**. Након што је 1867. године кнез Михаило, син кнеза Милоша, постигао са Турцима споразум о повлачењу њихових војника из српских градова, Београд полако почиње да личи на европске престонице. Све је мање кућа и обичаја који потичу из времена владавине Турака. Крајем XIX века у Београд стижу **железница, телефон и електрично осветљење**.

Споменик посвећен кнезу Михаилу је први јавни споменик подигнут у Србији. И данас је простор око споменика често место окупљања људи у Београду.

У ово време и жене почињу да стичу факултетско образовање, најчешће у иностранству.

Распитај се постоји ли у твом месту или околини зграда која је подигнута у овом периоду. Сазнај чему је служила тада, а чему служи данас.

Споменик кнезу Михаилу

Живот на селу

Живот на селу није се мењао тако брзо као живот у граду. Сеоска домаћинства и даље су готово сву храну производила самостално. Куповала се само со, шећер и уље. Почетком XIX века Доситеј Обрадовић донео је кромпир у Србију. Врло брзо је прихваћен и постао једна од најчешћих намирница. Свакодневна исхрана заснивала се на јелима од поврћа, јајима и млечним производима. Месо се јело углавном за празнике и породична славља (свадбе, крштења).

Материјал за градњу кућа бирао се из природног окружења у коме се кућа налазила. Водило се рачуна на којој страни света су смештене одређене просторије. Тако је остава најчешће била окренута ка северној страни, а улазна врата супротно од севера због ветрова који дувају на овим просторима.

Куће крајем XIX века добијају више од једне просторије. Најважнија је просторија у којој се налази огњиште на којем се кува и у којој се укућани и гости друже и разговарају. Једна или више других просторија називају се собе и служе за спавање укућана. Често је и просторија у којој се налазила стока била део куће.

Посети интернет страницу www.sirogojno.org.rs и сазнај више о животу на селу крајем XIX века.

Изглед сеоске куће

Провери научено

1. Које су биле новине у Београду крајем XIX века?
2. Упореди живот на селу у XIX и XXI веку. Шта је остало исто или веома слично?